

Gliwice, 21.04.2022 r.

dr hab. inż. arch. Alina Pancewicz, prof. PŚ
Wydział Architektury Politechniki Śląskiej
ul. Akademicka 7, 44-100 Gliwice
alina.pancewicz@polsl.pl

RECENZJA

**rozprawy doktorskiej mgr inż. arch. Eweliny SIESTRZEWITOWSKIEJ
pt.: „PROBLEM INDUSTRIALIZACJI MIAST W KONTEKŚCIE ZAŁOŻEŃ
URBANISTYKI WSPÓŁCZESNEJ”**

**przygotowanej pod kierunkiem Promotora
prof. dr hab. inż. arch. Sławomira Gzella, prof. zw. PW,**

wykonana na zlecenie Rady Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej

1. PODSTAWY RECENZJI

- 1.1. Ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r., Dz. U. nr 65, poz. 595 z późn. zm.
- 1.2. Zlecenie Przewodniczącej Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Warszawskiej Pani prof. dr hab. inż. arch. Krystyny Solarek, z dnia 3.03.2022 r., na opracowanie recenzji pracy doktorskiej zgodnie z Uchwałą Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Warszawskiej z dnia 1 marca 2022 r.
- 1.3. Rozprawa doktorska mgr inż. arch. Eweliny Siestrzewitowskiej pt.: „Problem industrializacji miast w kontekście założeń urbanistyki współczesnej”, przygotowana pod kierunkiem Promotora prof. dr hab. inż. arch. Sławomira Gzella, prof. zw. PW.

2. OCENA FORMALNA ROZPRAWY

2.1. Układ pracy

Recenzowana rozprawa doktorska jest opracowaniem jednotomowym, przedstawionym w formie publikacji Politechniki Warszawskiej w formacie A4, oprawionym w miękką okładkę. Całość opracowania liczy 251 stron. Praca zawiera część merytoryczną, na którą składają się trzy główne rozdziały: Wprowadzenie do tematu, Badania i Podsumowanie (s. 13-231). Pracę rozpoczyna streszczenie w języku polskim i angielskim (s. 5-8), a kończy Bibliografia (s. 233-243) oraz Spis ilustracji (s. 245-251). Całość uzupełnia 55 ilustracji.

2.2. Wybór problematyki badawczej

Pani mgr inż. arch. Ewelina Siestrzewitowska w swojej pracy doktorskiej podjęła problematykę industrializacji miast rozpatrywaną w kontekście realizacji współczesnych sposobów i zasad kształtowania przestrzeni miejskich. Wybór problematyki badawczej jest bardzo istotny i aktualny, ponieważ wpisuje się w trendy urbanistyczne i nurty rozwojowe współczesnych miast dążących do spójności, produktywności, innowacyjności i kreatywności.

Rozpatrywanie możliwości powiązania funkcji przemysłowych, mieszkalnych, usługowych i rekreacyjnych w spójnej strukturze przestrzenno-funkcjonalnej, z uwzględnieniem istotnej roli przestrzeni publicznych w życiu miasta jest w pełni uzasadnione. Na tle doświadczeń

ostatnich dwustu lat, związanych z rozwojem i różnym sposobem podejścia do lokalizacji przemysłu, a także ze stałą potrzebą poszukiwania miejskości, utrzymania ciągłości tożsamości społecznej i krajobrazowej oraz dążeniem do uzyskania równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym a jakością i wygodą życia, takie ujęcie problemu badawczego wydaje się być oryginalne. Główne problemy i wyzwania urbanistyczne przed jakimi stają współczesne miasta, kierują politykę rozwojową w stronę zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, jako podstawowego choć ograniczonego zasobu naturalnego. Jej rozważne zagospodarowanie, wykorzystujące świadomie narzędzia urbanistyczno-architektoniczne jest podstawą dociekań naukowych Autorki oraz jej pomysłem na oryginalne rozwiązanie problemu naukowego.

2.3. Cele badawcze, teza, zakres i metodyka pracy

Głównym celem pracy Doktorantki jest zidentyfikowanie współczesnych możliwości lokalizacji nieuciążliwego przemysłu wewnątrz tkanki miejskiej. Istotą celu badań jest wykorzystanie w tym procesie współczesnych zasad kształtowania przestrzeni miast oraz narzędzi urbanistyczno-architektonicznych podkreślających kompozycję urbanistyczną, jakość środowiska miejskiego oraz zmniejszających uciążliwości oddziaływania przemysłu. Cel ten, realizowany poprzez badania wybranych, wysoko rozwiniętych miast europejskich, w których planuje się i realizuje projekty strategiczne związane z tematem pracy, jest sformułowany czytelnie i możliwy do osiągnięcia w sposób wyznaczony przez Doktorantkę. Biorąc jednak pod uwagę przydatność uzyskanych wyników badań, szczególnie w odniesieniu do analizowanych przykładów z miast polskich, słuszne wydaje się uzupełnienie celu pracy również o cele aplikacyjne, takie jak: wskazanie kierunków działań strategicznych i wytycznych dla kształtowania przestrzeni miast polskich, z uwzględnieniem lokalizacji przemysłu wewnątrz tkanki miejskiej, w kontekście stosowania proponowanych rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych oraz wzmacniania czytelności kompozycji urbanistycznej. Zakres merytoryczny pracy, oprócz projektów podejmowanych w wybranych miastach europejskich obejmuje także międzynarodowe programy strategiczne oraz działania międzynarodowych organizacji mających na celu utrzymanie produkcji wewnątrz miast. Ten aspekt, choć stanowi wątek uzupełniający, mógłby znaleźć odzwierciedlenie we wnioskach, które Doktorantka wysunęła z badań.

Sformułowana w pracy główna teza badawcza brzmiąca: „Możliwe jest funkcjonowanie nieuciążliwych gałęzi przemysłu wewnątrz tkanki miejskiej, po uzgodnieniu ich lokalizacji w procesie planowania przestrzennego, przy zachowaniu wysokiej jakości środowiska mieszkaniowego i przestrzeni publicznych”, jest właściwie postawiona i możliwa do potwierdzenia. Teza została wsparta trzema pytaniami badawczymi, odnoszącymi się do estetyki i kompozycji przestrzennej terenów przemysłowych w tkance miejskiej, metod humanizowania przestrzeni okołoprodukcyjnych oraz sąsiedztwa zabudowy mieszkaniowej z przemysłem. Pytania te pozwalają na rozwinięcie zagadnień badawczych oraz wprowadzenie szczegółowych wniosków.

Istotne dla doprecyzowania prowadzonych badań jest wyodrębnienie zakresu czasowego i datowanie początków badań na lata 90. XX wieku, w którym to okresie zwrócono uwagę na potrzebę zmian w zakresie lokalizacji terenów przemysłowych w miastach europejskich oraz zaczęto podejmować działania związane z przedmiotowym tematem.

Doktorantka do pierwszej części badań wybrała dwa miasta europejskie: Brukselę i Stuttgart. Ich wybór, na tle miast, w których tematyka miasta produktywnego jest wpisana w ukierunkowane, miejskie strategie rozwojowe oraz realizowana w znaczących projektach urbanistycznych, ze względu na skalę, różnorodność i atrakcyjność rozwiązań wydaje się uzasadniony.

W drugiej części pracy Doktorantka prowadzi badania szczegółowe dwóch obszarów miast polskich: Gdańska i Warszawy, badając je pod kątem uwzględnienia działań zmierzających do powiązania przemysłu z innymi funkcjami ważnymi dla środowiska życia człowieka wewnątrz tkanki miejskiej i możliwości zastosowania wniosków wyprowadzonych z badań nad miastami zachodnioeuropejskimi. Taki podział badań podkreśla potrzebę sformułowania wniosków aplikacyjnych.

Wybrane przez Autorkę dwie metody badawcze: analiza krytyczna źródeł i analiza przypadków, są prawidłowe i odpowiadają charakterowi podjętych badań. Można by do tego dodać wykorzystaną w pracy metodę logicznej argumentacji, która opiera się zarówno na analizach, jak na ich syntezie. Na uwagę zasługuje poszukiwanie przez Autorkę odpowiedniej metody oceny jakości środowiska mieszkaniowego i przestrzeni publicznych, w kontekście łączenia ich z funkcją przemysłową. Doktorantka wychodząc od założeń Nowego Planowania, określonych przez Stanisława Gzella, przez narzędzia kompozycji urbanistycznej Kazimierza Wejcherta oraz elementy identyfikacji krajobrazu miejskiego Kevina Lyncha, zdefiniowała dwa sposoby oceny jakości wybranych studiów przypadków: 1. odniesienie do pięciu elementów oceny jakości kompozycji urbanistycznej oraz 2. wskazanie narzędzi urbanistyczno-architektonicznych, które pozwalają na zintegrowanie obszarów łączących przemysł z tkanką miejską. Powyższa autorska metoda, wraz z jej zapisem graficznym, jest odpowiednia dla potwierdzenia słuszności postawionej tezy. Biorąc pod uwagę metody badawcze przydatne w podjętej pracy, szkoda jedynie, że Doktorantka nie miała możliwości odbycia wyjazdów badawczych, które umożliwiłyby badania in situ i pozwoliły na konfrontację opisów teoretycznych poszczególnych projektów z ich realizacją w przestrzeni miejskiej.

2.4. Struktura rozprawy

W rozprawie doktorskiej wyodrębniono trzy główne części: Wprowadzenie do tematu, Badania i Podsumowanie.

Część I. Wprowadzenie, stanowi ogólny zarys podjętej problematyki badawczej. W jej skład wchodzi trzy podrozdziały: Wstęp, Stan Badań i Historia zagadnienia.

Rozdział I.1 Wstęp, zawiera przedstawienie i uzasadnienie podjęcia tematu, definiuje tezę pracy wraz z pytaniami badawczymi, a także cel pracy, jej zakres oraz metody badawcze.

W rozdziale I.2 Stan badań, Autorka przybliżyła opracowania opisujące tło historyczne tematu, literaturę dotyczącą zmieniających się form produkcji w miastach XX i XXI wieku, literaturę poruszającą tematy związane z ochroną i odnową środowiska przyrodniczego oraz ochroną klimatu w kontekście lokalizacji zakładów przemysłowych, a także opracowania dotyczące potrzeby zachowania przemysłu w miastach oraz sposobów na jego zespolenie z tkanką miast.

Rozdział I.3 Historia zagadnienia, sytuuje problematykę lokalizacji przemysłu w kontekście modeli urbanistycznych miast XIX i XX wieku. Rozdział ten jest dosyć ogólnikowy i porusza tylko wybrane aspekty historyczne. W takim ujęciu tematu zabrakło np. przykładów modelowych miast liniowych; odniesienia do poszczególnych faz uprzemysłowienia przedstawionych w kontekście lokalizacji form i funkcji przemysłowych; problematyki lokalizacji przemysłu w miastach okresu powojennego; zabrakło też uwzględnienia poruszanej problematyki w innych, poza Kartą Ateńska z 1933 roku, dokumentach urbanistycznych.

W części I zabrakło zdefiniowania podstawowych pojęć stosowanych w pracy. Uzupełnienie rozdziału o najważniejsze definicje dotyczące istoty podjętego zagadnienia, pomogłoby w uporządkowaniu terminologii oraz w stosowaniu jednolitego nazewnictwa w dalszych częściach pracy. Szczególnie istotne byłoby zdefiniowanie takich pojęć jak: przemysł 2.0, przemysł 4.0; nowoczesny przemysł, itp. Ważne byłoby także przytoczenie typologii

i klasyfikacji przemysłu ze szczególną uwagą zwróconą w stronę rodzajów przemysłu nieuciążliwego oraz form i zgrupowań współczesnego przemysłu.

Część II. Badania, porusza zagadnienia związane z działalnością organizacyjną i strategiczną prowadzoną w miastach europejskich oraz zawiera studia przypadków. Część ta składa się z trzech podrozdziałów.

Rozdział II.1 Międzynarodowa działalność miast i organizacji związana z tematem lokalizacji produkcji wewnątrz tkanki miejskiej, prezentuje wybrane narzędzia organizacyjne i planistyczno-strategiczne stosowane przez miasta europejskie, takie jak: Wiedeń, Bruksela, Zurich, Amsterdam, Berlin czy Graz, odnosząc je do problematyki funkcjonowania przemysłu wewnątrz obszarów miejskich.

Najistotniejszą dla pracy wartość mają rozdziały II.2 i II.3, które zawierają studia przypadków Brukseli-Canal Plan oraz Stuttgartu-Produktive Stadt. Analiza założeń i metodologii projektów strategicznych, podjętych i planowanych działań oraz wdrażanych rozwiązań każdego z nich, posłużyła Doktorantce do wskazania głównych sposobów kształtowania struktur miejskich z użyciem narzędzi urbanistyczno-architektonicznych oraz elementów kompozycji przestrzennej. Doktorantka wykazała się zdolnością wieloaspektowego rozpatrywania podejmowanych zagadnień oraz syntetycznego wyciągania wniosków. Rozdział ten wymagałby jednak niewielkich korekt. W rozdziale II.2, zmiany wymagałby tytuł punktu D. „Analiza podjętych i proponowanych działań” (s. 62) na „Analiza opracowań dotyczących tematu”, a pierwszy wylistowany podpunkt zamiast nazwy „Analizy i opracowania dotyczące tematu”, wzorem kolejnych, powinien nosić tytuł nawiązujący do tytułu przedstawionego raportu lub do opisywanych elementów niezbędnych do wzmacniania produkcji w mieście. W opisie poszczególnych projektów brakuje danych dotyczących stopnia lub fazy ich realizacji. Niektóre opisy są zbyt ogólnikowe. Przykładowo, przy analizie założeń elementów kompozycji przestrzennej, informacja, że „w badanych projektach zostało wytworzonych wiele czytelnych wnętrz urbanistycznych” jest niewystarczająca, brakuje informacji o jakie konkretnie wnętrza chodzi (s.81). W badanych przykładach, w przypadku zapisów graficznych elementów kompozycji urbanistycznej odnoszących się do wybranych dzielnic, konieczny byłby rysunek przedstawiający obszar całego projektu, z zaznaczeniem poszczególnych dzielnic. Pozwoliłoby to na lepsze przełożenie opisowej analizy całego założenia na graficzne przedstawienie poszczególnych obszarów. Według recenzentki studia przypadków miast zachodnioeuropejskich powinny od razu zakończyć się podsumowaniem w postaci Kart Przykładów, które znalazły się w części III. Po takim podsumowaniu przełożenie wniosków, w postaci wymienionych narzędzi urbanistyczno-architektonicznych na przykłady polskie, wydaje się być bardziej uzasadnione.

Rozdział II.4. Sytuacja i możliwości rozwoju tematu i jego praktycznego zastosowania w Polsce, jest próbą możliwości i zasadności implementacji uzyskanych poprzednio wyników w warunkach polskich. Doktorantka oparła swoje analizy o dwa studia przypadków: Gdańsk-Młode Miasto i Warszawa-Huta Młociny, w których zaplanowane rozwiązania uwzględniały zasadność powiązania nieuciążliwych funkcji przemysłowych z innymi funkcjami mieszkaniowymi, usługowymi czy rekreacyjnymi, w sposób wzmacniający jakość przestrzeni miejskich i atrakcyjność przestrzeni publicznych. To również istotna część pracy, która w pewien sposób porównuje sposoby podejścia do tematu w dużych rozwijających się miastach, uwypuklając potencjał polskich projektów i uświadamiając jednocześnie konieczność wprowadzenia istotnych zmian w podejściu do planowania strategicznych dla miast polskich obszarów miejskich. W rozdziale tym brakuje podsumowania, w którym Autorka podjęłaby próbę wskazania sposobów i narzędzi organizacyjnych, planistycznych, pozaplanistycznych i urbanistyczno-architektonicznych, które mogłyby znaleźć zastosowanie w warunkach polskich wraz z próbą określenia kierunków działań strategicznych, które

powinny być uwzględniane w przyszłości przy założeniach projektowych, lokujących przemysł nieuciążliwy wewnątrz miast. Nieadekwatna do tytułu wydaje się także treść podrozdziału II.4.1 Przedstawienie sytuacji związanej z tematem w Polsce, która jest bardzo ogólnikowa i bazuje jedynie na przykładzie jednego miasta polskiego - Warszawy.

Część III stanowi Podsumowanie, składające się z trzech rozdziałów. Rozdział III.1 zawiera karty przykładów stanowiące syntetyczne podsumowanie wniosków wyciągniętych z analizowanych projektów z Brukseli i Stuttgartu. Zebrany materiał analityczny pozwolił Autorce na zestawienie otrzymanych wyników i przedstawienie ich w formie tabelarycznej. W tym rozdziale, który według recenzentki powinien znaleźć się bezpośrednio po rozdziałach II.2 i II.3, wartościami byłaby także tabela porównawcza narzędzi stosowanych w Brukseli i Stuttgarcie, która pozwoliłaby m.in. na ich hierarchizację. Rozdział III.2 zawiera wnioski z badań odnoszące do metod humanizacji i aktywnego włączenia w tkankę miast przestrzeni urbanistycznych związanych z nieuciążliwym przemysłem. Jest to najważniejszy rozdział, który poprzez wskazanie nowych rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych podkreśla aplikacyjny aspekt pracy. Niewielkich korekt wymagałyby sposoby opisu poszczególnych „narzędzi”, które są często zbyt ogólnikowe oraz czytelniejsze rozróżnienie poszczególnych „narzędzi” np. tych dotyczących funkcji aktywizujących i przestrzeni wydarzeń. Przyjęta przez Doktorantkę autorska metoda oceny daje możliwość wyciągnięcia wniosków do praktyki planistycznej i urbanistycznej. Jednak aspekt aplikacyjny wynikających z przeprowadzonych badań, zawierający wskazanie kierunków strategii, działań, założeń i rozwiązań projektowych, dla kształtowania wielofunkcyjnych struktur miejskich bazujących na łączeniu produkcji z innymi funkcjami w sposób nie tylko nieuciążliwy, ale i atrakcyjny dla mieszkańców i pracowników, nie został czytelnie wyartykułowany we wnioskach końcowych. Część III zatem oprócz wniosków z badań (rozd. III.2) i obrony tezy (rozd. III.3) mogłaby zawierać rozdział zawierający wskazanie kierunków działań strategicznych dla miast polskich. Należy jednak pamiętać, że Doktorantka nie założyła takiego celu w dysertacji.

Wskazane narzędzia urbanistyczno-architektoniczne decydujące o skuteczności i atrakcyjności powiązania nieuciążliwego przemysłu z tkanką miejską są adekwatne do przyjętej metodologii. Przy tak sformułowanych wnioskach, nasuwa się jednak pytanie, czy wskazane narzędzia są sobie równoważne i czy wszystkie są konieczne do uzyskania atrakcyjnych, wielofunkcyjnych przestrzeni miejskich. Nasuwa się także drugie pytanie, czy zdaniem Doktorantki narzędzia te, dzięki pewnej generalizacji kryteriów oceny, mają wyłącznie zastosowanie w dużych miastach czy też mają charakter bardziej uniwersalny, umożliwiając zastosowanie przyjętej metodologii dla średnich miast polskich i innych miast europejskich, w których przemysł nieuciążliwy jest istotnym ogniwem rozwoju i tożsamości społecznej oraz krajobrazowej?

Rozdział III.3 stanowi krótkie podsumowanie słuszności postawionej tezy oraz realizacji głównego celu pracy. Wnioski z badań są interesujące i syntetycznie opisane. Biorąc pod uwagę gwałtowność zachodzących zmian na świecie, nasuwa się refleksja czy pandemia, do której Autorka nawiązuje we wstępie do tematu, nie zmieniła założeń dotyczących planowanych biznesów/rodzajów przemysłu w miastach oraz sposobu funkcjonowania przestrzeni miejskich, w tym przestrzeni publicznych.

2.5. Styl, język i poprawność użytych pojęć i terminów, czytelność wyводу

Praca jest napisana poprawnym, czytelnym i komunikatywnym językiem, choć nie brak jej błędów stylistycznych i interpunkcyjnych. Te ostatnie sprawiają, że niektóre sformułowania przestają być czytelne dla odbiorcy. Przykłady reprezentatywne to zdania: „Z pewnością organizacja wydarzeń społecznych wzdłuż ulicy Jana z Kolna na placu przed halą stoczni, a także na bulwarze nad Martwą Wisłą – jeśli taki udałoby się wypracować w przyszłości.” (s.142) czy „Badania projektów zlokalizowanych na obszarach produkcyjnych ...pokazały, że

szeroko testowane są rozwiązania...., które pozwoliłyby na różne, niesprawdzone wcześniej na szeroka skalę sposoby zintegrować i połączyć różne funkcje w jednej jednostce urbanistycznej lub architektonicznej, z uwzględnieniem funkcji produkcyjnych.” (s. 217).

Przyjęta terminologia jest prawidłowa, ale użyte pojęcia wymagałyby uporządkowania. Problematiczne są także niektóre sformułowania będące efektem tłumaczenia zwrotów obcojęzycznych oraz niekonsekwencje w podejściu do tłumaczenia nazw własnych projektów, które raz są tłumaczone, innym razem nie (np. s.106-112)

Dla czytelności wywodu należałoby ujednoczyć nazewnictwo. Dotyczy to braku konsekwencji w stosowaniu np. wyrażenia „narzędzia”, które pojawia się licznie w pracy, w tym w tytułach rozdziałów i jest stosowane zamiennie, ze zwrotami: narzędzia urbanistyczne, narzędzia architektoniczno-urbanistyczne czy rozwiązania architektoniczne. Samo sformułowanie „narzędzia” jest zbyt ogólne i nie oddaje istoty przedstawianych treści.

Ciągłość wywodu w niektórych rozdziałach jest zaburzona przez częste powtórzenia, w szczególności powtarzające się w różnych rozdziałach opisy konkretnych przykładów rozwiązań projektowych, np. istota projektu „produktywnej rampli” w przykładzie brukselskim jest wyjaśniona kilkakrotnie w różnych miejscach pracy.

2.6. Oprawa graficzna pracy

Ilustracje uzupełniające część tekstową, choć bardzo istotne dla wywodu, stanowią słabszą część pracy. Większość z prezentowanych map jest nieczytelna graficznie, czy to ze względu na słabą rozdzielczość podkładów mapowych (wiele ilustracji jest rozmazanych) czy też zbyt ciemne tło bazowe. Powoduje to, że naniesione nowe elementy graficzne są słabo czytelne lub nieczytelne wcale. Szkoda, ponieważ sama zawartość ilustracji jest bardzo cenna. Szczególnie wartościowe są autorskie schematy analiz występowania narzędzi urbanistycznych, wspierających integrację terenów przemysłowych z otaczającą tkanką miejską oraz schematy analiz występowania elementów kompozycji urbanistycznej.

2.7. Literatura

Bibliografia obejmuje 121 pozycji literaturowych, na które składają się pozycje zwarte, artykuły w czasopismach, materiały pokonferencyjne, dokumenty strategiczno-planistyczne oraz strony internetowe. Dobór literatury, zarówno polskiej, jak i zagranicznej, wykazuje orientację w przedmiocie badań i analiz dotyczących podjętego tematu. Źródła wskazane w bibliografii dobrane są poprawnie, odpowiadają tematycznie zarówno dyscyplinie architektura i urbanistyka, jak i treści pracy. Odniesienia do poszczególnych pozycji literaturowych zostały umieszczone dodatkowo w przypisach dolnych.

3. OCENA MERYTORYCZNA PRACY - PODSUMOWANIE

Recenzowana rozprawa doktorska jest napisana na dobrym poziomie merytorycznym. Tytuł dobrze ilustruje zawartość, podobnie jak nazwy poszczególnych rozdziałów. Podział na trzy główne części, powoduje, że struktura pracy jest jasna i logiczna, choć pozostawia pewne wątpliwości co do przypisania rozdziałów do poszczególnych części.

Zastosowane metody badawcze są adekwatne do przedmiotu i celu pracy. Założony cel badawczy został zrealizowany, a przedstawione badania wykazały słuszność postawionej tezy oraz odpowiedziały na zadane pytania badawcze. Stosowana terminologia jest zgodna z ogólnie przyjętą w tej dziedzinie wiedzy, jednak wymaga uporządkowania i ujednoczenia stosowanego nazewnictwa. Dobór literatury jest właściwy.

Mocną stroną pracy jest umiejętność analizowania projektów i działań strategicznych podejmowanych w miastach. Na szczególną uwagę zasługuje autorska metoda analizy i oceny wpływu badanych przykładów na przestrzeń miejską, wyrażona za pomocą elementów

definiujących kompozycję przestrzenną oraz narzędzi urbanistyczno-architektonicznych odpowiedzialnych za zintegrowanie obszarów, na których występuje funkcja przemysłowa z innymi funkcjami zlokalizowanymi wewnątrz tkanki miejskiej, w kontekście ich wpływu na strukturę funkcjonalno-przestrzenną, kompozycję urbanistyczną, tożsamość miasta oraz jakość życia ich mieszkańców. Stanowią one zbiór wypracowanych rozwiązań służących planowaniu i realizowaniu procesu industrializacji współczesnych obszarów zurbanizowanych.

Za słabszą stronę pracy uważam brak zdefiniowania podstawowych pojęć stosowanych w pracy; brak określenia i zdefiniowania celów aplikacyjnych, a tym samym brak wyartykułowanych wniosków aplikacyjnych dotyczących np. narzędzi organizacyjnych, planistycznych i pozaplanistycznych stosowanych w projektach zachodnioeuropejskich, ze wskazaniem możliwości ich zastosowania w warunkach polskich czy też wskazania kierunków działań strategicznych i wytycznych dla planowania procesu industrializacji miast polskich w kontekście stosowania proponowanych rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych oraz wzmacniania czytelności kompozycji urbanistycznej.

Badania przeprowadzone w trakcie dysertacji doktorskiej są indywidualnym osiągnięciem autorskim polegającym na zdefiniowaniu problemu badawczego, zidentyfikowaniu sposobów i możliwości lokalizacji nieuciążliwego przemysłu wewnątrz tkanki miejskiej oraz określeniu narzędzi urbanistyczno-architektonicznych odpowiedzialnych za atrakcyjność i wysoką jakość kształtowania przestrzeni miejskich. Wnioski z nich wynikające podkreślają słuszność podejmowanych we współczesnych miastach działań strategicznych, poruszających problem industrializacji, zmierzających w stronę kształtowania miast spójnych ekonomicznie, społecznie i przestrzennie, miast atrakcyjnych, kreatywnych, zapewniających dobrobyt i dobre warunki do pracy, zamieszkania i wypoczynku.

4. WNIOSEK KOŃCOWY

Doktorantka wykazała się ogólną wiedzą teoretyczną, samodzielnym podejściem do pracy badawczej, znajomością metod badawczych stosowanych w naukach technicznych oraz oryginalnym wnioskowaniem podjętego problemu naukowego. Uwagi i postulaty zamieszczone w recenzji nie podważają pozytywnej oceny merytorycznej przedstawionej rozprawy doktorskiej.

Reasumując rozprawa doktorska Pani mgr inż. arch. Eweliny Siestrzewitowskiej pt.: „Problem industrializacji miast w kontekście założeń urbanistyki współczesnej”, przygotowana pod kierunkiem Promotora prof. dr hab. inż. arch. Sławomira Gzella, prof. zw. PW, jest zgodna z przyjętymi standardami dla pracy doktorskiej w dziedzinie nauk technicznych oraz dyscyplinie naukowej architektura i urbanistyka. Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska spełnia wymogi zgodnie z Ustawą o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.). W związku z powyższym wnoszę o jej przyjęcie i dopuszczenie do publicznej obrony przez Radę Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej.

dr hab. inż. arch. Alina Pancewicz, prof. PŚ

